Ч. 205 (13.153). Львів, четвер 15. вересня 1932.

Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Чвертьрічно 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-76.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Знову німецький питайник.

Розвязання райхстаґу. — Нові вибори. — Зміна конституції.

Львів, 13. вересня 1932.

Історія життя нового німецького райхстаґу знає, здається, лише два засідання. Цікавий приклад, як скількість не йде в парі з якістю! Щоб не було непорозумінь, то під цією „якістю“ не треба зовсім розуміти якоїсь творчої законодатної праці чи взагалі якихнебудь спасенних для батьківщини рішень. Понад звичайний трафаретний рівень парляментарних засідань ті два виступи райхстаґу знялися безперечно своєю оригінальністю. Вони стояли під знаком тактики: і треба признати, що тактичні ходи парляментарних німецьких клюбів та спосіб їх переведення був майстерний.

Про перше засідання ми вже на цьому місці який тиждень тому згадували, — коли писали про „німецькі парадокси“. Сподівались тоді люди хаосу та бійки в райхстаґу, а чемно й гладко відбулось відкриття нового парляменту (доконала його, як відомо, жидівська комуністка Клара Цеткін, яка ще й виголосила серед спокою і тишини одногодинну промову) та гладко і чемно пішов вибір цілої президії. Кілька пізніших днів було призначених на вичікування повороту Гінденбурґа до Берліна, офіціяльні розмови з ним і придумування дальшої тактики у змаганнях з канцлером Папеном, який обережно заздалегідь забезпечився у декрет на розвязання райхстаґу.

У такій ситуації зібралося в понеділок друге засідання парляменту. Канцлер Папен мав виголосити на ньому експозе, яке заповідалося тим цікавіше, що на годину-дві раньше мали бути на авдієнції у Гінденбурґа лідери нац.-соціялістів, центровців і баварських людовців, себто тих політичних ґруп, які створили неофіціяльний бльок парляментарної більшости, неґативно наставлений супроти уряду Папена. Але несподівано марш. Гінденбурґ „з технічних причин“ цю авдієнцію в останній хвилині відкликав, повідомивши про це інтересовані партії шляхом офіціяльного комунікату. Мабуть цей непередбачений тактичний маневр фон Папена вплинув і на тактику парляментарної опозиції, яка раптом втратила охоту слухати експозе канцлера. Годі сумніватися, що центро-права опозиція згори знала, що вплине внесок комуністів на відкинення декретів Папена й висловлення йому недовіря та майже ідентичний внесок соц.-дем. І що та опозиція згори рішила використати демонстрацію лівиці у спільній боротьбі проти уряду. Тому, що на тому самому засіданні не вільно голосувати над тільки-що зголошеним внеском недовіря — перервали засідання на пів години, після чого рішили таке голосування перевести. В тому моменті канцлер Папен підсунув голові райхстаґу Ґерінґові декрет Гінденбурґа про розвязання палати. Одначе Ґерінґ поклав спокійно декрет на столі: підчас голосування не можна, мовляв, нікого допускати до голосу. І голосування відбулося, висловлюючи величезною більшістю голосів недовіря фон Папенові.

Здавалося, що прийде до гострої конституційно-устроєвої крізи на тлі боротьби поміж розвязаним райхстаґом, який не приймає до відома декрету президента, контрасиґнованого „неіснуючим“ канцлером, та „скиненим“ урядом, який квестіонує вислід голосування „неіснуючого“ парляменту. Однак знову проявився державний розум провідних німецьких партій, який казав їм задовольнитись такою знаменитою протиурядовою демонстрацією і не доводити боротьби до абсурду, себто не примушувати уряду й президента вживати, хочби ради ретування свого престіжу, фізичної сили. Отримавши могутній арґумент, що величезна більшість німецького політично-організованого народу висловилася проти уряду, німецька опозиція прийняла решті-решт до відома факт розвязання парляменту та погодилась на нові вибори: так бодай виходить із заповіди ґенерація Ґерінґа („дамо відповідь за 2 місяці“) та становища центру й соц.-демократів, що відмовились уже брати участь у нараді конвенту сеніорів: парлямент, мовляв, уже розвязаний і його сеніорів нема... А уряд з свого боку не хоче теж використовувати ситуації для якихось устроєвих штучок, лише заповідає (устами міністра внутрішніх справ Ґайля) розписання нових виборів у конституційно передбачений час.

Таким робом помер парлямент, що у свому короткому животінню зазначився однаково рішучістю і спритом, що й елеґантністю форм. Який буде новий німецький парлямент — трудно передбачити. Трудно згадати, який відгук у широких верствах нім. народу найшли останні енерґійні заходи уряду для поборення госп. крізи й перебудовування цілої соціяльної структури населення та чи не викличуть нових якихсь гострих потрясень останні заповіди фон Папена: скасувати зовсім автономію Прус та скріплювати авторитет голови держави й уряду способами, які можуть не сподобатись і союзним німецьким краям і могутнім партійним орґанізаціям.

Одночасно знову актуалізуються проблеми німецької закордонної політики. Виступ Муссоліні в обороні рівноправних прав Німеччини є новим скріпленням престіжу Німеччини та позиції однаково її диплъоматії як — ґенералів.

Тому про німецькі події знову пише вся світова преса, а німецьким питайником знову цікавляться люди на обох півкулях глъобу.

Голод і руїна в УСРР.

Як працює колгосп? — „Продналог“. — Розпродажа старих речей. — Мандрівка селян.

III.

„Отак-то був у нас злагоджений колгосп. Вся справа з ним закінчилася в початках 1930 р. і хоч робити було нічого, то всеж нового „начальства“ на селі значно прибавилось. І знову таки те начальство набрано з найпоганіших людей, всякої ледачі і дармоїдів, які і господарства не вели, а продавали свою землю. За всіми тими осінніми пригодами та висилками, люди більш-менше нормально встигли посіяти озимину, але управити землю під ярину не змогли вже в тому розмірі, як було це звичайно; а тут із гори накази, щоб ярини посіяти в півтори раза більш, як у попередньому році, при чому наказано, якого хліба і скільки має посіяти колгосп. Можете собі уявити, що це був за посів, коли і половина землі з осени зорана не була. Правда, прислали на наш колгосп один трактор, але він швидко зломався і так стояв без діла до осени, коли його знову направили. А тут ще одна пригода з кіньми сталася. Всіх коней у наш колгосп зігнали щось коло 280, але ще перед початком посівів прийшло розпорядження дати 100 коней на роботи і хоч тут вже й колгоспники противились, але нічого це не помогло: забрали 100 кращих коней і навіть грошей не заплатили, а приобіцювали, що зменшать за це „продналог“ (харчевий податок). Само собою що коли прийшлось „налог“ платити, то цю обіцянку забули і податок здерли у звичайній нормі. Таким чином на першу весну істнування колгоспу залишилося в ньому не більше 180 коней для посіву в півтора рази більшого, коли для звичайного у нас завжди було їх поверх 400. Тимчасом „наказ“ виконано, але з коней зробили просто таки калїч і тому не диво, що на весну 1932 року залишилося з них всього 79 штук, при чому ще при мені з них здохло 8, а 7 дорізали, бо все одно здохлиб. Але зїли і тих і других...“

Вже з першої весни виявилось, що ніякого добра з того колгоспу не буде і тому п. Ф-ко, хоч формально рахувався в ньому, але зараз-же після того, як Сталін заявив, що участь в колгоспі мусить бути добровільною, добув собі звільнення від праці в колективі з тим, що він виїзжає шукати праці в іншому місці на фабриці, або на будівлях. Очевидно, що його торгівля була зліквідована з перших часів „розкуркулювання“, господарство втратив через колгосп і тому треба було щось думати, як живити і себе і родину. Тому й вирішив удатися на заробітки. Де він тільки не був в 30-му і початку 31. року: працював і на Донбасі, був і на Дніпрострої, бував і в Москві, і завдяки тому, що тоді ще робітник і пайок мав кращий і платню добру міг він привозити до дому і гроші, і харч, бо вже і тоді починалися часи такі, що на селі бракувало всього необхідного. Щож до загалу сільського населення, то його стан чим далі ставав все гірший. Як це не дивно, а в очах того населення це погіршування долі мало звязок з виступом Сталіна у справі примусової колективізації. Ось як цей звязок характеризує мій розмовець:

„Коли наші Мосинці почули, що Сталін заявив, що з колгоспу вільно кожному виписуватися (до речі цього Сталін зовсім не заявляв), то вони раптово і просто таки валом почали виписуватися з колективу і в колгоспі на осінь 1930 року і початок 1931 залишилося не більш 35—40 проц. всіх тих, що з початку до нього записалися. Радість на селі була спершу надзвичайна, але коли довідались, що з колгоспу їм нічого не вернуть, що і землі їм не дадуть, тої, що вони передали були в колгосп, то дехто знову готовий був до нього вернутися. Післяж того, як проголошено нову „хлібозаготовку“ і виявилось, що на тих, хто повиходив з колгоспу накладуть в 4—6 разів більше „продналогу“, то тоді майже всі кинулися назад до колективу. Але тут вони довідалися, що їх можуть прийняти лише тоді, коли вони представлять посвідки про виконання зобовязань хлібозаготовки. А якже вони могли це зробити і без землі і господарства? Дехто почав останнє спродувати, купувати хліб і предявляти його за посвідками, дехто мав його прихованим і теж здавав а багато з цих нещасних почало кидати село і тікати куди очі глядять, шукаючи праці на фабриках, будівлях, копальнях і т. і. Це був початок того великого руху з села, який продовжується весь час і котрий приводить до того, що в селі, де було раніш щось коло 590 рільних господарств, на весну 1932 року не менше 150 хат стояло забитими і пустими, при чому те число щораз більшало. Виходить, що за неповних два роки одно село тратило майже третину своєї людности. Після цього всього пішла серед народу чутка, що це Сталін навмисне видав свою заяву про колгоспи, щоб тим самим отримати більше хліба для державних складів.

Sygn. art.: VI. 1. Pr. 568/32. Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 25. sierpnia 1932 r. Sąd okręgowy Wydział VI 1. karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 184 czasopisma pt. „Dilo“ z daty Lwów, dnia 21. sierpnia 1932 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 568/32. na posiedzeniu niejawnem w dniu 25. sierpnia 1932 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 20. sierpnia 1932 r. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Dilo“ Nr. 184 z daty Lwów, dnia 21. sierpnia 1932 r. zawierającego w artykule pt.: 1] „Ponuryj homin Polisia“ — w całości z tytułem — znamiona występku z § 308 u. k. — zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. — Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma drukowego nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z dnia 17. grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. — Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu przez podawanie wiadomości o grasowaniu uzbrojonej bandy na Polesiu i przypisywanie tej że bandzie charakteru politycznego ruchu, skierowanego przeciw ukraińskiemu społeczeństwu, szerzyć wieści publiczne bezpieczeństwo niepokojące. Według §§. 487, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: W. Medyński w. r. Protokulant: Mgr S. Broch w. r. — Za zgodność: Linanowicz st. sekr.

Тимчасом посів в осені 1930 року, а потім на весну 1931 зустрів колгосп дуже слабим і неорганізованим, бо люди то входили, то виходили з нього. Коней було мало, трактор почав працювати пізно, у людей охоти до праці ніякої, і озимий посів затягнувся так, що не менш як половину сіяли до замерзлої землі. Разом з тим „начальство“ так наросло, що коли я порахував то вийшло, що на наше село після утворення колгоспу було щось коло 67 душ ріжного „начальства“, яке вже на полі і на дворі нічого не робило, а тільки „розпоряджалося“. А тимчасом „трудові дні“ („трудодні“) їм зараховували більше, як тим, що дійсно працювали. Так само і з весняним посівом була ще більша біда, бо коні ледви ноги волочили і земля з осени не була управлена...

„Земля в Мосинцях — оповідав дальше наш земляк — не Бог-зна якої родючости, але коли добре коло неї ходити, то родить вона знаменито. Я ще в 1928 році з одної десятини взяв 150 пудів жита (26 сотн.), а дехто мав і більш. В 1931 році, першому році господарювання колгоспу врожай не дав і половини того збору, що його хлібороби наші мали звичайно, а тимчасом ставки хлібозаготовок і „продналогу“ розраховані були по старих нормах і коли все це при допомозі ДПУ забрано та ще й потім двічі стягнули „мясну“ норму, то більшість люду, як у колхозі, так і по окремих господарствах, просто таки почала голодувати. Люди так зубожіли, що і сказати не можна, і тоді знову почали розбігатися. Тоді і я побачив, що нам тут залишатися далі це означалоб умерти голодовою смертю. Більшу частину 1931 року я проїздив по ріжних містах та на заробітках, а то продаючи ріжні старі речі.

Спиш, бувало, у ночі, аж чуєш — хтось тихенько стукає: „Хто там?“ — „Михайле, відчини“. — Відчиняєш, а там стоїть хтонебудь з селян з мішком, а в тому мішку полотно, рушники, сорочки, одяг і т. і. „Сховай у себе“. — „Та бійся Бога, як у мене найдуть чуже, то мене розстріляють“. — „Так продай“. Отож тієїж ночі, береш той клунок, розкладаєш на два та мерщій на стацію і до Одеси, Юзова, Ростова. Так і пішло, що я став якимсь „комісіонером“ і за 1931 рік мабуть не менше 20 разів їздив з такими дорученнями. Продаш було за 200—300 рублів, накупиш харчів, де вони дешевше, і з грішми та закупками вертаєш до дому. Поділимо миром гроші за продані речі і дві родини мають чим жити на якийсь час. Богаті були селяни на Україні. Як їх грабували, а й до останнього часу залишилося дещо по схованках. Аж тепер прийшов край усьому...

Весь початок 1932 року минув у приготуваннях до відїзду, довелось і до Москви поїхати, бо всі такі справи там вирішуються, і тому я навіть менше звертав уваги на те, що робиться в селі. Але всі ми почували, що життя стає все важчим. Між іншим за цю зиму ми повинні були виконати ще дві нові „розкладки“: одна в 20 собачих шкур і друга в 30 шкурок котячих. Зразу ми не повірили, що це справді така „розкладка“ встановлена, але виявилося, що це не глузування і сільська рада доручила це кооперативі, а вона її через „добровольців“ охотників виконала. Чув я також, що за той час, як я їздив у своїх справах, відбулася „чистка“ нашого колхозу від „потайного куркульського“ елементу. На запит місцевої влади, на що це робиться, бо наш колгосп і так слабий, ті посланці ДПУ, що цю чистку переводили, казали, що це робиться для того, щоби позбутися у колгоспах зайвого населення, яке не має праці і яке обтяжає собою колгоспні харчі...

Коли ми їхали до кордону, то скрізь по великих стаціях сила голодного народу, скрізь люди ідуть, чогось шукають, знову скрізь страшенний бруд, знову воші і постійні крадіжки. У Києві і нас обікрали і з того мізерного майна, що у нас залишилося.

Наче новий світ ми побачили, коли переїхали кордон. Перше наше враження, коли сусіди з вагону довідавшись, хто ми і що ми всі голодні, почали нас гостити, хто хлібом, хто ковбасою, — було таке сильне, що сльози котились з очей. Там ніхто не дасть вам хліба, бо не має, а коли має, то ховає на завтра для себе. Завтра і у нього не буде...“ **Проф. К. Мацієвич.**

Анґлійці про польські податкові розпорядки.

„Дейлі Геральд“ з дня 2. ц. м. подає таку новинку: „Польський уряд, як повідомляють, видав розпорядок, по якому дозволяється податковим екзекуторам переводити в кожній порі дня й ночі ревізії в осіб, які не заплатили податків. Яке приємне почуття маємо ми, не зважаючи на наші високі доходові податки! Що сказалиб анґлійці, якби наш національний уряд видав такий розпорядок?“ *(УКБЮРО, Льондон.)*

—o—

На орґанізаційні теми.

Три орґанізаційні ділянки. — Орґанізаційна праця УНДО. — Політична праця і фонди.

Кожний нарід не лише державний, але також недержавний розбудовує своє життя не тільки в освітньому й економічному напрямку, але також і в політичному. Це аксіома, якої ніхто не може змінити, — а передовсім не може ніодної з цих трьох ділянок поминути. Там, де дбають тільки про економічну ділянку — не може бути мови про політичне вироблення. Там, де якийсь нарід чи хочби партія оперли своє буття виключно на політичній праці не може бути мови про всесторонній розвиток національного орґанізму. Економія, освіта, і політика мусять йти зі собою в парі, мусять мати рівне признання, коли хочемо вірно і правильно будувати своє будуче. Я хочу в декількох словах звернути увагу українського громадянства на те, що розбудова нашого національного життя далеко відбігає від тих метод, якими повинні ми в практиці покористуватися. Зараз ми дуже енерґійно хопилися розбудови економічної ділянки і зовсім правильно, бо до недавна ця частина була в нас сильно занедбана. Алеж рівночасно не знайшли ми стільки енерґії, щоби в парі з економічним життям удержати на такій самій висоті освітню ділянку, а вже зовсім понехали розбудову політичного життя. Про освіту дбають дві наші великі культурні установи: Т-во „Просвіта“ і „Рідна Школа“ — і цю тему лишаю їм до компетентного вирішування та передискутування; я хочу звернути увагу на політичну ділянку. Не буду розглядати праці всіх наших політичних партій, які стоять на національній платформі, — хоча це булоб може і побажане, але як член націоналістичного угруповання від 30 літ, спершу „нац.-дем. партії“, відтак „трудової партії“, а накінець як член Українського Національно - Демократичного Обєднання хочу звернути увагу на розбудову цього останнього. Силою своєї чисельности і завдяки програмі УНДО все було і є домінуючою нашою національно-політичною організацією. Воно взяло на себе весь тягар національної праці, воно й силою факту поносить відповідальність за всесторонній розвиток нашого народу в межах Польщі. В міру цієї великої відповідальности повиннаб іти й орґанізаційна робота, повинна йти поміч загалу громадянства для нього. Якже виглядає дійсність?!

Виконавцем волі громадян і виконавцем програми є політичний провід партії тобто Центральний Комітет з Екзекутивою на чолі та Парляментарна Репрезентація. Цей провід мусить вести національну політику в краю, цей провід не сміє занедбати ніодної нагоди пропаґування українського імени, українського життя і здобутків нації за кордоном. Щоби це величезне завдання сповнити — провід повинен мати і відповідні матеріяльні засоби, повинен мати поміч матеріяльну і моральну від громадянства. Якже це все виглядає тепер?

Центральний провід опирає свою працю на Повітових Народніх Комітетах, а ці знова на громадських комітетах і мужах довіря. Чи повітові Комітети всюди живуть, чи багато є громадських комітетів та чи всюди переведено вибір мужів довіря і реєстрацію членів — хай собі відповість на це кожний повіт, кожне село, кожний громадянин, що бажає розбудови партії. Про це публично говорити не треба, бо це справа внутрішня.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 15. ВЕРЕСНЯ 1932.

В. ГЕРАСЬМЧУК. 1)

Чи анонімність козацького л'топису Самовидця відкрита?

З історичних праць, які в останнім десятилітті появилися на Україні поза великим досягненням, яким є „Історія Хмельниччини“ т. IX. акад. М. Грушевського, заслугує на особливу увагу праця проф. М. Петровського, що обговорює досліди над літописом Самовидця під н. „Нарис історії України“. (Накладом Держ. В-ва України, Харків 1930 р. Ст. 452 — 8-ки). Як підготовку до цієї праці зпоміж інших студій треба уважати поміщену у Записках ніжинського інституту народньої освіти кн. VI. (1926) статтю його: „До питання про певність літопису Самовидця й про автора літопису (Романа Ракушку-Романовського) ст. 1—80.

Вже перед появою цього твору проф. М. Петровського акад. М. Грушевський в цитатах своєї історії, взятих з літопису Самовидця (так його назвав П. Куліш), будучи під впливом студій М. Петровського над цим літописцем, при імені Самовидець подає в дужках — Роман Ракушка, — признаючи тим свою згоду на можливість такого авторства. М. Петровський зачисляє акад. М. Грушевського до тих, що Р. Ракушку уважають дійсним автором літопису. Можливе. Якнебудь стоїть справа з авторством Р. Ракушки, без огляду на те, чи проф. М. Петровський має у своїх твердженнях невспірну рацію, чи ні, проте праця його є цінною публікацією теперішнього часу. І хоч би вона не вирішувала ще остаточно справи авторства літопису, є вона великим посуненням справи наперед, і незвичайно цінною працею аналітично порівнальних дослідів над самим літописом під іншим оглядом. Бо історик не обмежуючись тільки доказовим матеріялом авторства Р. Ракушки, сконтролював ще точности і неточности дат, виказав помилки щодо осіб, фактів, беручи на увагу всякі можливі видані джерела, літописи та й значну до цього питання літературу. Все те вправді вдячна, але і трудна та довга праця.

Особа, на котру вказує М. Петровський як на автора літопису, доводячи його автентичність з Самовидцем — це Роман Ониськович Ракушка Романовський. (Цього останнього прізвища уживають ще постійно його нащадки.).

За виводами біографів Р. Ракушки В. Модзалевського і М. Петровського, Роман Ракушка був одним із рухливіших діячів Хмельниччини і Руїни. Він провів на своїх очах і при своїй участи понад півстоліття бурхливого часу, починаючи свою військову карієру простим козаком від самих початків революції, згодом займаючи ріжні становища у військовій єрархії. Був сотником, виконував короткий час полковницький уряд, судді, як треба було, бував на посилках, брав участь у дипльоматичних подорожах до Москви, до Царгороду (1670 р.), займався економією, спочатку як скарбовий дозорець ніжинського полку, пізніше як генеральний підскарбник гетьмана М. Бруховецького. По вбивстві цього останнього осідає він на мілині, переходить на Правобережжя і в Брацлаві стає протопопом. Може мріяв відіграти ролю свого краяна протопопа з Ніжина, а потім епископа Методія Филимоновича, та інакше сталося. Після знищення Брацлава турками переноситься він десь около 1675 р. на парохію на Лівобережжя до Стародуба, де перебуває аж до своєї смерти 1703 р.

Забираючи голос у справі літописного авторства Р. Ракушки, не буду вдаватися в рекапітуляцію змісту усієї праці М. Петровського, ані не торкатиму в цілій ширині доказової бази; в дискусії обмежусь тільки до деяких уваг, які повстали у мене, після перечитання виводів М. Петровського, а саме підкреслю ці місця, де, на мою думку, лежить, деякий дефект доказовий, деяка відсталість арґументу, що мають свою причину у далекойдучій довільности арґументації на підставі анальоґії, опертої в значній части на психольоґічнім паралелізмі. Це значить: автор пізнав на підставі інших джерел докладніше діяльність Р. Ракушки, пізнав риси його характеру, і рівнож, приглянувшись характерові й світоглядові літописця, прийшов до пересвідчення, що літописець і Роман Ракушка це одна і та сама особа. Історик, опанувавши студіями широкий матеріял щодо згідности прикмет цих двох осіб, і маючи певну згідність в побуті, старався ще згармонізувати й погодити становища й відносини ріжних дієвих осіб так до літописця як й до Р. Ракушки. А що про знані з інших джерел вчинки Ракушки нераз промовчується або вони в дечім незгідні з літописними, то М. Петровський на те все постарався дати якнайгарніше оправдання й пояснення, а як треба, то за літописця й доповів. І дійсно, якби це історикові, якому не можна відмовити знання історичних подій, удалось бездоганно заповнити й ці щілини, то доказова діялектика набрала би справді переконуючої сили. Тимчасом побудовані істориком премісн не є міцно усталеними певними даними, а тільки формами можливости, здогадами й начеб-то згідности.

На результат дослідів із вислідом певної імовірности можнаб ще погодитися, якби не нахил ш. історика надто захопленого своїм предметом і наміром суґестіонувати читача щодо певности і очевидности ставлених ним засновків. Так мені бодай видається. А прецінь ясно і природно, що вивід, чи він відбувається на підставі анальоґії, чи неповної індукції (що не вичерпує всіх рацій), можуть дати у висновку тільки імовірність, а якого ступня є ця імовірність, залежить все від того, як стверджуємо відношення засновку (рацій) до висновку. (Продовження буде).

Торкнуся тепер другої справи, яка є випадком організаційної розбудови. Торкнуся справи фондів партії. В цілому світі у всіх ділянках національного життя найважнішу ролю відграють фонди. Є це зброя, яка тепер домінує в цілому світі і без якої не можна обійтися і нам. Український нарід може розвиватися тільки **власними силами** і тільки власним силам мусимо завдячувати все те, що до цеї пори ми здобули. Всякі наші „приятелі" намагалися вмовляти в світ, що живемо чужим коштом. Перед 3 роками наша Парляментарна Репрезентація дала в соймі гідну відповідь п. Юзефському на цю тему. Ми як досі і надалі спираємо і мусимо спирати наші політичні праці на власних силах. Наш нарід є високо жертволюбивий — треба тільки до нього підійти. Треба тільки його переконати про потребу національного фонду. Велику поміч дають нам наші Брати зза океану — з Америки, але є це лише доривочна поміч — від сезону до сезону. Нам треба подумати про створення постійного національного фонду, який давав би нам змогу вести послідовну, плянову політичну працю для добра нашого народу тут у краю і за кордоном. Це можна зробити тільки добрим наладнанням партійного апарату. Наша партія будує свою силу на членах. Добре наладнання справи членських вкладок і зорганізування збірок моглоб позбавити нас цих клопотів, які ми маємо часто тепер. Так як організаційну сіть, про яку сказав я в горі, мусять налаштувати повіти, так само їхніми силами мусимо добувати і фонди. Попробуймо навести декілька цифр: Приймім за максимальне число 50 повітових комітетів. Ці комітети повинні мати пересічно 40 громадських комітетів, а в них нехай тільки 50 членів, які заплатили би в році мінімальну членську вкладку 1 зол. Яка це сума взагалі: для повіту 2.000 зол., а для краю 100.000 зол. Коли додамо, що інтелігенція і міста дають вдесятеро і більші вкладки, коли дорахуємо 36.000 зол., які зараз вплачує Парляментарна репрезентація, то вийде сума, яка в значній мірі заспокоїла би журбу проводу і дала можність належної розбудови нашого політичного життя. Ніхто мені не заперечить, що наведене рахункове обчислення є нереальне, бо партія, яка добуває 700.000 голосів при виборах (офіціяльно зачислених, без тих що по дорозі згубилися) — може сміло рахувати на 100.000 зареєстрованих членів з мінімальними членськими вкладками. Це є можливе до переведення — тільки треба трошки доброї волі в повітових комітетах і серед мужів довір'я.

Розуміється, що моїх скромних виводів не вважаю єдино слушними, вірю, що ця стаття викличе у практичніших від мене належний відгук та нові думки про те, як скріпити наше політичне життя, без якого не має права існувати жаден нарід, що має далекосяглі національні аспірації.

Дмитро Великанович,
посол до сойму.

НА ПЕНСІЮ!

У звязку з виданим президентом Річипосполитої розпорядком про завішення неусувальности суддів появилися на днях перші номінаційні декрети президента Річипосполитої. М. ін. віцепрез. окр. суду в Нов. Санчі Кароль Субота іменований віцепрез. окр. суду в Коломиї.

Крім цього з організаційних оглядів перенесені в стан спочинку віцепрезиденти апеляційного суду у Львові: Антін Старкевич, Адам Гарлендер і Віктор Свобода, а також президенти окр. судів: Вінценц Ян з Бережан, Ст. Дроздовський з Коломиї, Филемон Метелля зі Станиславова, Ст. Пшибиславський зі Стрия і Ст. Лінде з Тернополя.

На терені цілої Польщі перенесли в стан спочинку, поза вичисленими, ще 19 віцепрезидентів окр. судів, 19 апеляційних суддів і цілу масу суддів окружних та городських.

Манґан у Сяніччині.

Верстви манґанової руди відкрили в Трепчі та Глиничах біля Сянока та у Волі Цеклинській біля Ясла. Верстви на кільканацять цм. грубі є дуже плитко, майже від самої поверхні.

Тепер переводять дальші праці, щоби ствердити, як багаті є верстви та чи можна їх експльоатувати.

Манґан, важний для продукції сталі, спроваджує Польща з Німеччини та СРСР.

Справа Манджурії перед Союзом Народів.

У недалекому часі (23. вересня) зачнеться засідання Ради Союзу Народів. Одна з важліших справ, яка має прийти на обради, це звіт комісії Союзу Народів у справі Манджурії.

Дотепер ще не знати докладно, який проект у справі поладнання манджурського конфлікту подасть комісія, а радше голова комісії, льорд Літон. Є всякі здогади. Один з них каже, що льорд Літон запропонує, аби Манджурію „демілітаризувати", надати їй автономію, залишити під впливом японських дорадників, але так, щоби Китай надалі мав право номінальної суверенности над Манджурією.

Подробиці порозуміння малиб бути розглянені та вирішені на окремій конференції між Китаєм, Японією і представниками Манджурії. Конференція малаб відбуватися під контролею Союзу Народів.

(УКБЮРО, Льондон.)

ЛЕТУНСЬКА ПОЧТ. КОМУНІКАЦІЯ МІЖ ПОЛЬЩЕЮ ТА СРСР.

Між Польщею та СРСР завели почтову летунську комунікацію. Посилки до 10 гр. коштуватимуть 1 зол. 50 сот. Прийматимуть посилки до всіх більшовицьких міст а навіть до міст на Сибірі, Уралі й Кавказі.

Голод на Україні.

Україна переживає важкі дні, які віщують недалеку голодову катастрофу. В цілій низці місцевостей занотовано випадки голодової смерти. Люди масово втікають з міст і мандрують по лісах та полях, вишукуючи дбайливо кожну можливу до їдження ростину. Багато людей після такої поживи хорує і падає по дорозі.

Страйк англійських ткачів

Страйк ткачів у Ланкашір (Англія), який був охопив приблизно 200.000 робітників, готов у короткому часі покінчитися угодою між робітниками і власниками ткалень. Посередничить у переговорах представник міністерства праці. Багато робітників вже вернулось до праці.

(УКБЮРО, Льондон.)

Після смерти Жвірка.

Тіла обох трагічно погибших польських летунів, Жвірка і Вігури, перевезли з місця катастрофи до Варшави, де в четвер в год. 10 начнуться урочисті похорони. Домовини з тлінними останками обох летунів везтимуть на кадовбах літаків у військовій асисті. Поховають їх на цвинтарі Повонзковім.

Непадійна смерть Жвірка й інж. Вігури, що перед двома тижнями здобули перше місце в окружному леті довкола Европи, поборовши дуже сильну конкуренцію, викликала в цілій Польщі просто потрясаюче враження і щирий жаль. До департаменту аеронавтики і до польського уряду приходять з усіх сторін вислови спочуття.

Також у Німеччині трагічна смерть обох визначних польських летунів викликала величезне враження. Всі німецькі пресові органи присвячують обом летунам цілі шпальти, висказуючи глибокий жаль з приводу їх непадійної смерти.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 15. ВЕРЕСНЯ 1932.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ. 2)

Подвійне обличчя моралі.

Нова книжка Берґсона.

(Докінчення.)

Берґсон повторяє неодин раз, що фільософ повинен перш усього виходити від фактів, згідно з наукою. Саме в згоді з цими фактами вказує він на релігійний досвід придбаний великими містиками. Містицизм має в нього значіння високої духової натури, що має дуже своєрідні риси спільні всім великим „шукачам Бога"; — ця натура споріднена з хвилинами свобідної мистецької творчости.

Різні наукові досліди доходять зовсім іншими шляхами та методами до правд доступних на шляху „релігійного досвіду". Релігію дефініює Берґсон як звеличування богів молитвою. Аналіза різних родів релігії в їхньому історичному розвитку дає йому нагоду вказати на різниці між релігією і маґією і провести межу між містицизмом орієнтальним і християнством.

Згідно з основними тезами своїх теорій, Берґсон розсвітлює багато проблем доказуючи їхню фальшивість. У критиці релігії він добачує найважнішу помилку там, де інтелектуалісти налягають на чисто інтелектуальну сторону релігійної системи, на її догми, навчання, інституції, обряди — полишаючи на боці найважніше її джерело: духовий стан, з якого родиться релігійне почування.

Стихійний порив, що не журиться за практичне приладження своєї духової потреби для суспільного вжитку, плине із джерел любови, спорідненої із найглибшим принципом життя, що не є нічим іншим як любовю. Берґсон піддає критиці дотеперішній спір за дефініцію Бога, добачуючи в ньому непорозуміння, які залишились фільософам і ще від першої дефініції Аристотеля. Бог тотожний із поняттям творчої любови, завдяки якій зродилось усе, що живе і продовжує життя. „Містики однозгідно стверджують, що Бог потребує однаково нас, як і ми його. А навіщож йому треба би було нас як не на те, щоби нас любити?"

Берґсон доповнює висновки своєї „Творчої еволюції" і вірить, що життя на інших планетах прибрало всякі можливі форми, яких навіть уявити собі нема змоги, та скрізь суттю цього життя є призбирувана потенціяльна енерґія, витрачувана у свобідній діяльності. Таким робом сира, сліпа матерія зединюється із життєвим поривом — всесвіт є тільки одною із форм любови.

Хто хоче найти відповідь на відвічні метафізичні питання про суть Бога та посмертне життя, нехай не шукає їх у „змісті" переданім на підставі книжки Берґсона. У таких питаннях кожне речення має свої відтінки застереження і овиди гіпотез, які до одного можуть промовляти полумяним словом віри, до другого скептичною усмішкою недовірка.

Незвичайна свіжість твору Берґсона в тому, що він звязав у ньому метафізичні шпилі із такими настирливими питаннями нашої сучасности як досвіди останньої світової війни, характеристика демократії, роля техніки, перспективи можливого розвитку сучасної европейської культури.

Праця людства має два обличчя: рабське і божеськo творче. З одного боку необхідність звіриної боротьби за існування, з другого намагання вийти поза ланцюг причин і наслідків витканий законами природи. Людина вже двічі ошукала природу, яка подбала за весь механізм нашого віку та умовини сусп. розвитку: перший раз ми ошукали її, коли розум ужили на те, щоби оминути природних наслідків сексуального акту — зріклись їх, не зрікаючись його самого. Ще раз ошукали ми її, коли свою любов, витворену у суспільній громаді, з якою ми звязані всіма життєвими інтересами, переносимо на ідеал вищий, на ідеал людства.

В якомунебудь напрямку йдемо вперед — для оборони природних прав суспільної громади чи для втишення надприродного голоду одиниці, надибуємо на своєму шляху небезпеку попасти під кола механізму. Сучасний вік, що так високо поставив машину, не знає, яким близьким є її культ до проблем, що належать до зовсім протилежного світа — духового. З менту, коли машина зможе заступити людині необхідну працю, вона розпутає в ньому духа містицизму; інтелект, що виснажується досі у зусиллях забезпечити людству якнайбільші матеріяльні вигоди, буде вільний від дотеперішнього прокльону.

Людина тим різна від звіриного світу, що вміє творити машини і казки. Як далеко розвине вона дві основні сили своєї творчости — розум та уяву — не відомо. Відомі тільки непереможні трудноші, коли одна із тих сил хоче заступити другу. Не можемо уявити собі, як виглядатиме їхня співпраця, коли розум вживолиться від нахилу механізувати життєві явища і уява дасть змогу людині передбачувати напрям змінливої, звертистої життевої ріки.

Уся етика Берґсона, як і теорія Канта про чистий і практичний розум, пробує поєднати людську природу з бунтом проти неї. Таким робом маємо в ній одночасно холодну теорію суспільної моралі з палкою поемою у честь тих божеських голосів притаєних у людському „я", що протестують проти кожночасних осягів історичного розвитку і наповнюють світ тугою за небом.

Останній твір Берґсона стане предметом ще завзятішої дискусії між фільософами, ніж дотеперішні його твори.

З природи й техніки.

Осторога для всіх, що користуються електричною струєю.

У звязку зі смертельними пораженнями електричною струєю, що були в останніх днях у ріжних околицях, годиться пригадати, кілька осторог для всіх тих, що користуються електричною струєю.

Загально скажемо, що в мешканнях і бюрах стрічаємо найчастіше електричні уладження перемінної струї з напругою від 110 до 125 вольтів та від 220 до 230 вольтів (напр. у Львові маємо перемінну струю з напругою 110 вольтів, у Станиславові перемінну струю з напругою 220 вольтів). Перемінна струя з напругою вищою від 42 вольтів може стати небезпечною, якщо буде перепливати через кілька мінут (при більших напругах навіть через кільканадесять секунд тільки) людським тілом, нпр. від одної руки до другої, від руки до ніг, від голови до руки або ноги і т. д. В літературі відомі є випадки смертного пораження перемінною струєю з напругою біля 60 вольтів та випадок пораження сталою струєю при напрузі біля 80 вольтів.

Коли спитаєте, чи це відноситься й до тварин, то треба сказати, що вже напруга, вища від 24 вольтів, є для них небезпечна.

Електрична струя може перейти від одної руки до другої нпр. тоді коли діткнемо одною рукою предмету, що є під електричною напругою, а другою рукою водопровідного крану; струя може перепливти від руки до ніг нпр. тоді, коли стоїмо на камінній або вогкій деревляній підлові і дотикаємо рукою предмету, що є під електричною напругою (нпр. але ізольованого дроту від електричної лямпи або залізка).

Поодинокі остороги такі:

1) Не треба дотикати електричних уладжень без потреби.

2) Не вільно бавитися ні майструвати при електричних уладженнях ні тягнути за шнури від втичок.

3) Небезпечно встромлювати пальці, дротики, цвяхи тощо до стінних гнізд (контактів).

4) Небезпечно дотикати лямп, вилучників, контактів і інших електричних приладів (як електричних залізок, печей, холоділень, медичних апаратів) та електричних проводів мокрими руками або стоячи босо на вогкій підлові.

5) Небезпечно дотикати одною рукою водопроводних і газових кранів, кальориферів тощо тоді, коли рівночасно другою рукою дотикаємо електричних лямп або електричних приладів або ушкодженого вилучника чи контакту.

6) Небезпечно є дотикати електричної лямпи або електричного приладу, тримаючи в руці або на голові телефонічну або радієву слухавку.

7) Смерть грозить кожному, хто, перебуваючи у ванні, діткнеться електричної лямпи або електричного приладу.

8) Електричним залізком, що через нього пливе струя, можемо викликати пожежу, якщо оставимо його на дереві або біллю.

9) Ушкоджений шнур від столової електричної лямпи або від іншого електричного приладу, що його можна переносити, може викликати пожежу фіранки, портієри і т. п.

10) Уживаючи в безпечниках неправильних вкладок („стопок“, „корків“) або вкладаючи замісць правильних вкладок дротики можемо викликати ушкодження а навіть пожежу.

Однак найліпшим засобом що запобігає електричним пораженням і пожежам є солідне і дбайливе виконання електричної інсталяції фахівцями.

Лінолеум убиває бактерії.

Досліди професора Лемана, директора Гігієнічного Інституту вірцбурського університету, потвердили відомий від давна факт, що лінолеум убиває бактерії, які на нього дістаються. Підчас своїх дослідів уживав Леман бацилів, що викликують ятріння, та бацилів тифу. При високих і середніх температурах лінолеум убивало бацилі за 24 години, при нижчих щойно після 48 годин, однак при сильнім сонячнім світлі навіть у низькій температурі протягом 24 годин.

Лінолеум, що лежало вже 29 літ, заховувалося так само, себто вбивало бацилі без закиду. Тоненька верства воску спиняє тільки на короткий час цю погубну для бактерій діяльність лінолеум. Дерево, скло і ґума зовсім не є ворогами бактерій. Ці останні проникають навіть в дерево на один міліметр глибоко. Звогчення лінолеум приспішує його вбивче ділання на бактерії. Звогчуючи щоденно лінолеум мокрою шматою, можемо бути певні, що воно позабиває бацилі, які приносимо до кімнати на нашій обуві.

Досліди Лемана виявили дальше, що відповідальними за смерть бактерій складниками лінолеум є лінокси на льняного олію, а також кальофоній.

Радянський манґан.

В глибині кавказьких гір, близько грузинського містечка Чіатурі, яких 200 кільометрів на північний захід від Тифлісу, находяться копальні відомої на цілому світі знаменитої заліяної руди, що має в собі велику [illegible]ість манґану. Манґан це твердий і крихкий метал, що є складовою частиною великої окількости аліяжів (стопів) заліза і міди. Вживають його також в ґутництві при усуванні кисня з розтопленого заліза. З певністю можемо сказати, що кожне друге авто на світі має сталеві частини, що виконані з манґанової руди з Чіатурі. До 1928-го р. ці копальні були предметом концесії відомого банкіра й американського підприємця Гарімана, який з великими втратами мусів їх покинути тому, що радянський уряд робив йому ріжні перепони.

Нині панує в цих копальнях „товариш“ Калістрат Камазадашвілі, бувший гірник, завзятий більшовик, приятель Сталіна. Злобні люди оповідають, що він прилучив Радянський Союз до Грузії. Вже нині Радянський Союз стоїть на чолі тих країн світа, що продукують манґан. А саме продукція копалень в Чіатурі і в Никополі (Катеринославщина на Україні) дає разом один міліон двісті тисяч тон руди, що має в собі 50 прц. манґану, тоді, коли в Північній Америці видобули один міліон сто тисяч тон руди, що має в собі 5 до 10 прц. манґану, і ледви 47 тисяч тон руди, що має в собі більше, ніж 35 прц. манґану.

Радянський уряд не хоче обмежитися тільки до продукції сирівця і приступив на місці до будови залізо-манґанової ґути, якої початкова продукція має бути 40 тисяч тон залізо-манґану на рік. Отже не треба дивуватися, коли промисл Зединених Держав Півн. Америки, найбільшого до цього часу покупця і продуцента залізо-манґану, глядить на ці почини з великим збентеженням.

ОСТАННІ ВІСТИ

ВИБОРИ В НІМЕЧЧИНІ РОЗПИШУТЬ.

БЕРЛІН, 13. 9. ПАТ. Міністр вн. справ Ґайль сказав, що уряд хоче виконати припис конституції в справі речинця розписання нових виборів. Відбудуться вони на осн. теперішньої виб. ординації. Самособою, сказав міністр, що вибори відбудуться лише тоді, коли буде запевнений спокій та порядок. Уряд покищо не бачить причини видавати надзвичайні розпорядки для запевнення спокою.

РЕВІЗІЇ В РАЙХСТАҐУ.

На приказ міністерства вн. справ Ґайля перевели в ночі ревізію в усьому будинку райхстаґу. Поліція окружила кордоном парлямент, потім перевела докладні ревізії в салях, коридорах, а навіть у пивницях. Дуже докладну ревізію перевели в льокалі комуністичної фракції та нац.-соціялістичного клюбу. Кажуть, що причиною ревізії було те, що поліція одержала вістки, нібито на парлямент приготовляють замах. Ревізії не дали ніяких вислідів.

ЛИСТ ҐЕРІНҐА ДО ГІНДЕНБУРҐА.

БЕРЛІН, 13. 9. ПАТ. Президент райхстаґу Ґерінґ у листі до през. Гінденбурґа в справі відкликання госп.-фін. декретів м. ін. каже, що консеквенцією заяви недовіря, висловленого урядові, повинно бути уступлення кабінету, якому 95 проц. народу відмовило довіря. Не можу не вірити — каже Ґерінґ — що Папеновому урядові залежало передовсім на цьому, щоби перед президентом держави, німецьким народом і закордоном затаїти факт, що він опирається на такій вузькій основі. Тому теж залежало урядові, щоби не допустити до голосування. Ґерінґ взиває през. Гінденбурґа, щоби відмовив теперішньому уряду довіря.

Лист до уряду.

БЕРЛІН, 13. 9. ПАТ. През. райхстаґу Ґерінґ у листі до уряду протестує проти того, що Папен не зявився перед комісією для охорони парляменту. Лист стверджує, що уряд зломив конституцію.

Лист Папена.

Рівночасно Папен у листі до предсідника парл. комісії закордонних справ Фріка каже, що уряд доти не зявиться на засіданні комісії, поки президент райхстаґу не відкличе своєї заяви в справі розвязання райхстаґу.

ЩО СТВЕРДЖУЄ КОМІСІЯ ОХОРОНИ РАЙХСТАҐУ?

БЕРЛІН, 14. 9. ПАТ. Постійна комісія охорони прав парляменту приняла внесення представників центру, яке стверджує, що 1) розвязання райхстаґу суперечить конституції, бо побоювання, що райхстаґ уневажнив би деякі надзв. розпорядки, передбачені конституцією, не є достаточною основою для розвязання райхстаґу, 2) розвязання суперечить 28. уст. конституції, бо нарушує права парляменту домагатися відкликання декрету, а колиб повторилося таке розвязання, то це довело би до позбавлення прислугуючих йому прав.

Внесення це із внесенням нац.-соціялістів, що домагається признання вчор. голосування в райхстаґу як згідного з конституцією, приняли всіми голосами проти голосів нім.-націоналістів. Такою ж більшістю голосів приняли внесення нац. соціялістів, що взиває негайно оголосити вибори до райхстаґу.

КРОВАВІ СТУД. ЗАВОРУШЕННЯ В ЧІЛЕ.

Зі Сантяґо де Чіле прийшли вістки, що ок. 200 студентів місц. університету обсадило будинок університету та домагалися, щоби уряд негайно видав приказ увільнити б. дир. летунства командора Грова, який є на засланні на остр. Фернандезі. Поліцію, що прийшла до університету, обстрілювали з револьверів і крісів. Поліція вжила пальної зброї. Були вбиті два студенти й портієр, а 16 студентів ранених. Згинув 1 підстаршина поліції, а 6 поліцаїв було ранених. Припадково згинув і хлопчина-продавець ґазет. Арештували кількадесять студентів.

ҐУРҐУЛОВА ПОКАРАЮТЬ СМЕРТЮ.

Президент Франції Лебрен постановив відкинути просьбу оборони Ґорґулова, вбивника президента Думера, тому смертний присуд виконають.

ҐАНДІ ВИЙДЕ НА ВОЛЮ.

СІМЛЯ, 13. 9. ПАТ. Згідно з вістками з кульоарів Законодатного Зібрання уряд випустить Ґандія на волю мабуть 20. вересня. Зараз потім Ґанді лічне голодівку. Матиме це важний вплив на заг. положення в Індії. Воно нівечить передовсім усі вигляди співпраці індійців, що її плянував британський уряд на конференції Круглого Стола, яку мають скликати в листопаді.

—o—

З еміґраційних справ.

В справі еміґрації до Уруґваю.

На підставі вісток, одержаних з уруґвайського консуляту, виїзд еміґрантів, які мають завізвання і тих, що хотіли їхати без візвань, під цю пору припинений. До Уруґваю можуть їхати лише люди, що подорожують І-ою клясою, бо їх не вважають за еміґрантів і вони не підлягають ніяким обмеженням.

Нові приписи уневажнюють всі виставлені досі дозволи на вїзд до Уруґваю; вільно їхати лише тим, що мають в Уруґваю виставлені „контракти праці“.

Важне для еміґрантів до Злучених Держав Півн. Америки.

Американський консулят відмовляється давати візи еміґрантам, що хотять виїхати до Злучених Держав не маючи ґарантійних листів. Пригадуємо, що американський консулят, даючи візу, перевіряє з цілою точністю маєтковий стан запрошуючих осіб, що живуть в Америці. Можність дістати візу залежить від висоти грошевої запоруки. В ґарантійних листах треба доказати, що той, що старається за візу, матиме забезпечене повне утримання в Америці та не стане тягарем для американського уряду.

Жінки, діти до 21 року, чоловіки й родичі американських громадян, мають порозумітися зі своїми свояками щодо згаданих ґарантійних листів, себто посвідок з американських банків, які потвердили би висоту заощаджених грошей та засвідчень працедавців про висоту зарібків тих свояків.

Важне для еміґрантів, що їдуть до Мексику

Найближчий транспорт до Мексику їде дня 5. жовтня ц. р.

Всякі інформації можна дістати в Еміґраційнім Домі, Львів, вул. Вишневецьких 4.

Звязок послів з виборцями.

Подаємо до відома, що пос. **Олекса Яворський** даватиме поради і вияснення у справі ріжних зловживань, правної поради, господарських та організаційних у таких місцевостях:

Дня 22. вересня 1932. в **Підгайцях.**

Дня 28. вересня 1932. в **Монастириськах у** канцелярії адв. д-ра Банда.

Дня 29. вересня 1932. в **Бучачі** в канцелярії адв. д-ра Гринева.

Дня 10. жовтня 1932. в **Козовій** у канцелярії адв. д-ра Стадника.

Дня 11. жовтня 1932. в **Бережанах** в канцелярії адв. д-ра Бемка.

Дня 13. жовтня 1932. в **Підгайцях.**

—o—

Дужання.

У вівторок Торнов поборов у 18 хв. Колефа. Прохаска Вілінга в 9 хв. Боротьба Штекера з Кравзером скінчилася нерішеним вислідом. **Гарковенко поборов Кавана.** Д'Олівера поборов у 34 хв. Дозе.

Сьогодні в **середу** рішаюча боротьба Д'Олівери зі Штекером, **рішаюча стріча Гарковенка з Дозе.** Крім того борються: Тіберман-Кравзер, Каван-Прохаска (оіш.)

НОВИНКИ

— **ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, що на вислане до них упімнення не вирівнають залеглостей до 15. н. м. стримаємо дальшу висилку часопису. Памятайте, що у Ваших руках доля української преси.**

— **Боротьба літа з осінню** позначилась на всьому просторі наших земель від 11. ц. м. Після великих спек приходять неждано холодні дні і дощі, після дощів небо розяснюється погідною синявою і обіцює ще кілька днів справжнього літа.

— **Спис новобранців, уроджених в р. 1912 і мущин річника 1911 до 1883 р. включно,** які досі з якихнебудь причин не сповнили того обовязку. Маґістрат м. Львова заряджує на основі уст. 25. закону про заг. військовий обовязок з 23. травня 1924. спис новобранців, уроджених 1912 р., які у Львові а) мають постійне місце замешкання, б) дійсно живуть у Львові, а не мають постійного місця замешкання, в) мають місце фактичного замешкання у Львові й рівночасно в іншій місцевості. Вище названі особи мають особисто або за посередництвом правного заступника зголоситися в часі від 1. жовтня до 30. листопада 1932. включно від год. 9 до 13. в ратуші, партер, двері 26. з такими документами: 1) посвідкою, яку дістали при реєстрації річника 1912, 2) метрикою уродження або метр. витягом, 3) мельдунковою картою, виданою Адресовим Бюром при Міськім Уряді Евіденції Населення у Львові, вул. Рутовського ч. 11. II. п., 4) шк. свідоцтвом останньої кляси (слухачі вищих шкіл із індексом), 5) особистим доказом, евент. 6) свідоцтвом відбування практики, чи дипльомом визволення на челядника. Кожну зміну місця замешкання (побуту) і виїзд зі Львова бодай на 14 днів мають ті, яких обіймається спис новобранців, до 24 год. зголосити в V. відділі маґістрату, а на випадок виїзду також і в відповіднім громадськім (міськім) уряді нового місця замешкання. Обовязкові зголошення до спису новобранців підлягають теж мущини уроджені в 1911 до 1883 р. включно, які у відповіднім для їх річників ревізії з якихнебудь причин не виконали того обовязку. Хто ухиляється від спису новобранців, того покарають на основі уст. 97. точка 1. згаданого вище закону гривною до 500 зол., або арештом до 6 тижнів, або обома тими карами разом.

— **Стадо вовків** напало нічю між Сколем і Корчином на коні, що там паслися. Вовки розшарпали одного коня. Інших покусаних оглядав ветеринар Соневицький.

— **Фальшували 10-золотівки.** Поліція в Бельську арештувала Марію Пропст, що пускала в обіг фальшиві 10-золотові монети. Її чоловіка арештували ще передтим також за те саме в Полтаві. Арештували теж брата Пропстової. Всі троє напевно належать до шайки фальшівників монет.

— **Людові доми ростуть.** У Дрогомирчанах, пов. Станиславів, посвятили угольний камінь під людовий дім ТШЛ, уфундований з нагоди 40-ліття іствування ТШЛ у станиславівськім воєвідстві.

— **Завалилося 60 домів у Кампонґ** (Голяндські Індії) наслідком землетрусу. Такого сильного землетрусу не тямлять там від 1898 р. Усе населення евакуували. Жертв у людях не було.

— **Напади на вугляні поїзди** сильно поширені на Поморі та Шлеську. Хоча уряд видав окремі точні розпорядки, як треба охороняти транспорти вугілля, бандити не вгавають у своїй праці. Тепер треба буде до цих поїздів додавати поліційні відділи з шибкострільними рушницями.

— **Поворот із полону у 1932 р.** На Мадярщину вернулось щойно тепер трьох вояків із австрійської армії, що попали були 1916 р. до російського полону У риднім селі вважали їх давно померлими. Вояки вернулись із Сибіру з досить численною ріднею — разом 17 осіб. Кажуть, що підчас революції жили там досить спокійно, але при насильнім заведенні колективних господарств не могли довше витримати і рішили втекти. Шлях їх ішов на Туркестан, Персію, Ірак, Палестину; приїхали на батьківщину кораблем через Трієст. Оповідають, що Сибір має багато кольоній давніх австрійських половених; є й чимало українців. Мадяри здебільша забули рідну мову. Той самий процес помітний і серед інших національностей, що асимілюються силою обставин.

— **Ріжні вістки.** У Барцельоні буде заснований катальонський університет; є крім цього проєкт, щоби торговельну школу у Барцельоні зробити двохмовною. — Від 12. вересня всі поспішні поїзди робитимуть на годину 104 км.; буде це найбільша швидкість залізниць. — На 14 міліонів населення в Югославії є 5.607.212 католиків, з чого 1 мил. 682 у загребській дієцезії. — У Ніцці померла найстарша французька акторка „Льоведі" у 97. р. життя; вона грала у державнім театрі ще за III. цісарства; її справжнє прізвище Мессіне. — На прикордонній смузі Італії та Югославії появилась недавно велика медведиця з молодими; це дуже рідке явище в тій околиці. — Один із льондонських антикварів має на продаж альбом почтових марок із колекцій царя Миколи II.; невідомо, як альбом туди попав; ціна на нього дуже висока, хоча марки не дуже рідкі.

— **Згинув летун** Кершбавм, що вертався з летунського мітінґу в Ціріху. Літак упав біля цюріхського озера.

— **Смерть американського міліонера.** У дорозі з Англії до Америки помер американський 77-літній міліонер Вуд Джонсон. Америка знає це імя тому, що воно звязане з продукцією дитячого пудру. Чотири роки тому Джонсон оженився з молодою шотляндською сестрою милосердя. До останньої хвилини шлюбу ніхто не знав про це. Джонсон виїхав із жінкою до Шотляндії, де смертельно занедужав. Його останнім бажанням було поглянути ще раз на Америку. Він замовив собі окремий сальоновий поїзд, що віз його до Ліверпулю і тут він сів на корабель. До берегів Америки вже не доїхав.

— **Меткий син міністра.** Син колишнього англійського міністра Джон Амері накоїв в Англії багато шуму. Він не скінчив іще 20 літ і хоче негайно женитись з фільмовою артисткою Уною Вінг. Звертався до ріжних цивільних урядів, але ніодин урядовець не хотів признати його повнолітним. Молодий Амері має великий купецький хист і вже заснував фільмове підприємство, де очевидячки головні ролі гратиме його наречена, яку може небавком побачимо на якомусь екрані.

— **Скандинавія підвищується.** Скандинавський суходіл іде вверх понад рівень моря. Вчені пояснюють це явище тим, що земля там стає щораз тепліша. За ледової доби, ледовики вкривали весь півострів грубим шаром леду. Тоді земля мала температуру зеро. Від того часу ґрунт став тепліший.

— **Розкопки в Єгипті.** Єгипетські археольоги закінчили роботи при піраміді Джосера з доби III. династії (3000 літ перед Хр.). Ця піраміда побудована терасами. Найшли в ній гробницю, що є доказом високого розвитку архітектури. Святиню вибудував славний учений Шигатта. З надписів відомо, що недалеко цих пірамід є гробниця жінки останнього єгипетського фараона Снефту. Вона була матірю Хеопса, що вибудував найкращу піраміду. Віднайшли золотистий фотель фараонової і основи четвертої піраміди.

— **Бокс для жіноцтва.** Нюйоркський боксер Самуель Бурґер відчинив в „Інституті тілесних вправ" окремий відділ лекції боксу для жіноцтва. Досі має він уже 8 жінок, що, як він упевняє, мають усі дані на те, щоби з боксування зробити собі постійну професію. Жінки, що взялись за це діло є теж тої самої гадки. Досі є вже кандидатки мушиної ваги, легкої та середньої; на тяжку вагу не треба буде довго ждати. Не виключене, що ними будуть у першу чергу ті, що переходять лікування опасистости. „Рінґу" не здобудуть, але кращу лінію напевно.

— **Личаківська дільниця! Позір!** Музичний Інститут ім. Лисенка отвирає на Личакові в найближчих днях свою філію для вигоди громадян Личаківської дільниці. Ближчі подробиці в афішах. Інформації тел. 37-15 від 3—7.

— **З Українського Лікарського Т-ва.** У пятницю дня 16. ц. м. в год. 19. відбудеться відчит д-ра О. Філяса про „Новітне плекання недоносків" у домівці товариства при вул. Костюшка ч. 5/I.

Студентські справи.

Університет у Люблині.

Католицький університет у Люблині — це одинокий приватний університет, удержуваний епископатом Польщі. Заложений він ще в 1918 році. Має 4 відділи: **теольоґічний, канонічного права, правно-економічний та гуманістичний;** цей останній ділиться на 6 секцій: **фільософічну, клясичної фільольоґії, польоністичну, історичну, романістичну та педагогічну.** — Від 1927 року міністерство освіти покликало державні комісії іспитові, так, що іспити, зложені в люблинському університеті, **дають повні права у державній службі в Польщі,** нарівні з державними університетами.

Приймають тут кандидатів і кандидаток всіх християнських віроісповідань (також православних), що мають матуру державної гімназії або приватної з правом прилюдности. **Ніяких обмежень у принятті ані лікарських оглядин нема.** На клясичну фільольоґію приймають також абсольвентів гуманістичних гімназій. Оплата на першому році тепер 270 зол. платна в 3 ратах.

Подання в справі принятя складати на формулярах, які продають у канцелярії, в речинці **до 1 жовтня ц. р.** Долучити треба: 1) матуральне свідоцтво в оригіналі, крім того відпис, нотаріяльно леґалізований, 2) метрику хрещення, 3) свідоцтво моральности, оскільки була перерва в студіях, 4) військове свідоцтво (треба показати при вписі), 5) свідоцтво відходу, коли студент переноситься з іншої високої школи, 6) чотири фотографії (на кожній виписати на відворотній стороні читко імя і прізвище).

Життя в Люблині дешеве; скромне помешкання з удержанням можна дістати за 80 до 100 зол. місячно.

В справі вписових формальностей можна звертатися на адресу: Проф. Микола Вишиванюк, Lublin, ul. Hrubieszowska 20, долучаючи 2 зол. у почтових марках на відповідь.

Ще про високі школи в Познані.

В доповненні інформаційної статті про високі школи в Познані („Діло" ч. 192. з 31. 8. 1932) подаю:

Вписи на медицину та Інститут фізичного виховання вже скінчені. Тепер має відбутися на медицині письменний іспит, а в Інституті фізичного виховання „пруба справносьці". З уваги на те, ті, що внесли подання про приняття на медицину або фіз. виховання, повинні вже поїхати у Познань.

На інші виділи вписи тревають до 30. вересня ц. р. Хто ще не вніс подання, нехай наперід звернеться до Секретаріяту університету, щоб йому прислали друк на подання (друк безплатний — на пересилку долучити марку за 30 сот.). Ті, що вносять подання на фармацію (до деканату математично-природничого), мусять долучити до подання 3 знимки (не менші 8 x 4 цм.).

На виділі правничо-економічнім (секції правничій), медицині, Інституті фіз. виховання та фармації число принятих обмежене. **На фармації обовязує іспит з математики або фізики в перших днях жовтня.**

Усіх тих, що будуть приняті, обовязує лікарська провірка, що відбудеться в I. триместрі.

Деканат всіх виділів є в Collegium Minus (Wały Wazów 26), Дирекція відділу фармації при вул. Грунвальдській 14, Дирекція фіз. інст.: Park Wilsona (Marsz. Focha 40).

Ближчі інформації подає до 20. 9. студ. Гнідан В. І., Tomaszów Mazow., skr. poczt. 79, а по 20. 9. — Poznań 3, ul. Śniadeckich 23. На відповідь долучити марку за 30 сот.

Гнідан Вол. Іван.

З листів до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе!

У Вашому часописі „Діло" з дня 27. VIII. 1932. появилася інформаційна стаття про нашу еміґрацію в Бельгії. Не будемо входити в полеміку з дописувачем, п. Ж. О., якого інформації не у всьому відповідають дійсности. У цій то статті п. Ж. О. накинувся на наші організації в Бельгії, а зокрема на Національний Союз Українських Студентів.

Не місце тут розводитися над ролею НАСУС-а у студентському житті на еміґрації. Ми певні, що ніякі інсинуації не здискредитують в очах громадянства нашої організації.

Допис п. Ж. О. прийшов у пору. Саме тепер вибирається більше число нашої молоді до Бельгії, де вона завдяки заходам нашого громадянства має змогу студіювати.

У звязку з цим мусимо опрокинути неправдиві писання п. Ж. О. дотично наших студентів у Бельгії. Власне тому, що студентство, бережучи принципу своєї професійности, не далося втягнути в політичні виступи п. Ж. О., пише він про політиканство та марнування часу студентством.

Є в Бельгії українці, що покінчили тут вищі студії та займають тепер пости в бельгійській суспільности. Годі під марку п. Ж. О. підтягати ціле студентство. Рівнож щодо купування дипльомів, то з цією лявою крім бельгійського уряду бореться рівнож і Нац. Союз Українських Студентів.

При кінці апелюємо до родичів, які вислали своїх дітей на студії до Бельгії, не зражуватися тим, що пише про їх дітей п. Ж. О. Найближча майбутність покаже, наскільки писання п. Ж. О. були неправдиві та відірвані від ґрунту.

ЗА ПРОВІД НАСУСА:
А. Кішка, голова.

ЗА ЧИННИЙ КОМІТЕТ:
Душник Володимир, голова. *Дутка Микола*, секр.

Лювен, 9. вересня 1932.

Від Ред.: Містимо цей лист, викресливши з нього тільки слова і звороти, якими міг почутися ображеним наш дописувач, або які могли спричинити конфіскату нашого органу.

З кіна.

КІНО „КАСІНО“: **Льорель і Гарді у „Чужинній Легії“.**

Чому коли тільки глипнемо на обличчя цих двох сіямських братів, не можемо стримати сміху? Бувають обличчя, що заступають інші джерела комізму. Льорель і Гарді мають ту саму незворушну маску блаженних ідіотів, якій завдячують свою карієру Бастер Кітон і Гарольд Льойд. Льорель і Гарді мають успіх першерядних кльовнів; вони виспеціялізувались у збитках, які роблять собі взаємно, коли хотять собі допомогти у біді.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Дописи.

ЯНІВ, пов. Теребовля. *(З просвітянського життя в Янові.)* Просвітянське життя в Янові переходило вже ріжні спроби, як заснування „Лугу“, жіночої секції курсів шиття, секції молоді і т. д., та все те натрапляло на велику інертність тутешніх міщан. Щойно заходами і старанням тутешної інтелігентної молоді вдалося тут уладити читальні фестин дня 21. серпня ц. р., що дало чистого доходу 150 зол. Весь дохід призначено на закупно книжок. З надія, що побільшення бібліотеки дасть почин до дальшої просвітянської роботи в Янові.

РУДЕЧЧИНА. *(Комарнянська орхестра знову на овиді.)* Та сама орхестра українського „Сокола“ в Комарні, яка в березні ц. р. поховала в Коропужі Миколу Петричку, б. кацапа, а відтак сельроба і національного шкідника, прославилася новим подвигом, бо 22. VI. ц. р. похоронила в Орховичах Михайла Нагурського, який повернувши з дрогобицької вязниці, де відбував кару за вбивство людини, постріляв смертельно 5 людей, а на кінці убив себе. Товариші небіщика постановили похоронити його хоч і без священика, але з парадою і по цілій околиці розщибалися за орхестрою. Одначе селянські орхестри, шануючи свій ідейний престіж, відмовилися від участи в таких похоронах. Аж міщанська орхестра зі славного містечка Комарна злакомилася на нагороду 75 зол. і 25 км. чимчикувала з трубами й бубнами, щоби зробити посмертну параду людині, яка за життя була пострахом цілої околиці. Чи здає собі справу комарнянська орхестра, яку велику деморалізацію ширить вона між людьми через свою участь у похоронах таких людей, як Микола Петричка з Коропужа і Михайло Нагурський з Орхович? Тож нарід конклюдує, що можна бути нікчемною, морально упавшою людиною, аби лишень мати гроші на оплату комарнянської орхестри, а вона своїми трубами й бубнами змобілізує цілі села на їх похорони!

СПОРТ.

СТРИЙ. *Стриянка—Скала* 5:2 (3:1). Змагання за мист. В-кляси.

Скала II.—Гакоаг 7:1 (6:1). Мист. кл. Ц. Гарна гра амбітної молодої дружини Скали.

ЛЬВІВ. *Поціск—Стен* 5:3 (4:1). Мист. Ц-кляси.

БОРИСЛАВ. *Білі—Ропник* 3:2 (3:0). Тов. змагання.

З НАГОДИ ОТВОРЕННЯ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВО-РУХАНКОВОЇ КРАМНИЦІ.

Вже від кількох літ давався відчувати у нас брак своєї крамниці, яка покривалаб запотребування, що правда, скромного ще, але постепенно зростаючого круга наших спортовців і руховиків. Цей момент підхопила рухлива управа кооперативи „Пласт“ у Львові і перед кількома місяцями зорганізувала спортово-руханковий відділ, що його на днях віддала до публичного вжитку враз із крамницею, приміщеною в гарному льокалі при вул. Городецькій ч. 95.

Звиджуючи першу цього роду українську крамницю, я незвичайно мило розчарувався. Відразу кинувся в очі великий розмах у намічених плянах і праці кооперативи й богатий, як на початок, вибір приладдя й виряду з найріжнородніших ділянок фізкультури. Запізнавшись ближче з якістю і цінами цих артикулів, я був просто здивований. Маючи змогу часто стрічатися із закупном цього роду товару (досі, очевидно, по чужих крамницях), аж тепер відчув я, як сильно нас використовували. У „Пласті“ побачив я ціни дійсно низькі, а товар — без перебільшення — можливо найліпшої і найсоліднішої якости.

Тепер матимуть не тільки змогу, але й обовязок усі наші спортові, руханкові і споріднені з ними товариства, як і поодинокі їхні члени зі Львова та провінції, звертатися з повним довірям до своєї кооперативи, де побіч гарантованого солідного товару, одержать і цінні фахові ради та вказівки. Також молодь, при теперішньому розвою руханки і спорту в школах, повинна, про що слід би подбати їхнім провідникам, купувати свої руханкові однострої і т. п. тільки в кооперативі „Пласт“, де при гуртовому закупні найде ще значну знижку.

Миле враження викликує також те, що велику частину предметів (поза спроваджеными з першорядних загряничних фірм) виконують свої ремісники і промисловці головно із шевської, кравецької, трикотарської і столярської ділянки.

Зі своєї сторони бажаємо кооперативі скорого й гарного розвою і ще раз закликаємо заінтересовані круги піддержати свою кооперативу, бо лише при добрій фреквенції покупців зможе вона ще вище піднести якість товару при рівночасній знижці ціни.

М. Дуткевич.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

А. Гаврилко: У СІЛЬСЬКИХ СПОЖИВЧИХ КООПЕРАТИВАХ. Кооперативна бібліотека ч. 9. Львів, 1932 Стор. 20. Форм. 8º. Накладом автора.

Е. Олексієнко: ДЕМОКРАТІЯ Й „СОВІТИ“. Видавництво „Кубанський Край“. Прага 1930. Ст. 20. Форм. 16º

І. Василенко: КОЛОНІЯ. Прага 1929. В-во „Кубанський Край“. Стор. 32. Форм. 16º.

Е. Олексієнко: ПІВДЕНЬ ТА ПІВНІЧ. Вид-во „Кубанський Край“. Прага 1929. Стор. 16. Форм. 16º.

П. Сулятицький: РАЗГРОМ КУБАНСКОЙ КРАЕВОЙ РАДИ В НОЯБРЕ 1919 ГОДА. Вид-во „Кубанський Край“. Прага 1931.

П. Сулятицький: НАРИСИ З ІСТОРІЇ РЕВОЛЮЦІЇ НА КУБАНІ. Т. I. Прага. Матеріяли до історії укр. революції. Стор. 196. Форм. 4º.

ЖУРНАЛИ.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ, журнал для молоді. Рік XII. ч. 1. Львів, вересень 1932.

ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО, ч. 112. Рік V. Прага, 10. вересня 1932.

КУБАНСЬКИЙ КРАЙ, орган неперіодичний ч. 10 Прага 1932.

СВІТ ДИТИНИ, ч. 1. вересень. Оповідання, вірші, рисунки, образки, загадки.

„MORZE“ ч. 9. Варшава, вересень 1932.

KATALOG wydawnictw Głównego Urzędu Statystycznego“. Warszawa, 1932.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 13. IX. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 2·60 зол., за літру молока 19—20 сот., літру сметани 0·90 зол., копу яєць 4·00—4·10 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 14. IX. год. 7.30 веч. „Горячка нафти“.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 14. IX. год. 7.30 веч. „Так здобувають жінок“.

Спортовий цирк при вул. Пелчинській на площі біля Тенісового Т-ва.

Щодня дужання атлетів. Початок в год. 8.30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ловіцька княжна“.

АТЛЯНТІК (давніше Лев) нечинне.

КАСІНО: Льорель і Гарді в „Чужинній Легії“.

КОЛІСЕЙ: „Нічні нетлі“, „Свищемо на кризу“.

КОПЕРНИК: „Геєнна жінки“.

МАРУСЕНЬКА: „Геєнна жінки“.

МІРАЖ: „Любощі віденської залоги“.

ОАЗА: „Князівські любощі“.

ПАЛЯС: „Рік 1914“.

ПАН: „Кров на пустині“.

ПАСАЖ: „Герой зі Заходу“.

ПРОМІНЬ: „Моє сонічко“.

СТИЛЕВЕ: „На приказ княжни“.

УТІХА: „Сірий дім“.

ХИМЕРА: „Украдений рай“ (Филип Гольмес, Нансі Кероль).

Закордонне радіо.

Четвер, 15. вересня 1932.

Братислава (278,8) 14.30 Концерт, 19.00 Скрипка, **Міляно** (331,4) 20.30 „Самсон і Даліля“ оп. Сен-Саенса, **Брно** (341,7) 20.00 Чеський вечір, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.15 Грета Гартман, спів, 18.40 Аіно Тоівонен, спів, 19.05 Віольончеля, **Сотенс** (403,8) 17.01 Смичкова орхестра, 21.20 „Димитрій“ песа Жіля Ромена, **Берлін** (419) 24.00 Фігарове весілля, оп. Моцарта, **Рим** (441,2) 13.00 Музика, 17.30 Солісти, **Прага** (488,6) 19.00 Спів, Е. Полерт, 21.00 Концерт Глазунових творів, **Відень** (517,2) 11.30, 21.45 Квартет, 15.20 Спів, Явеґ-Крамер (альт), Ганс Лайтнер (баритон), **Рига** (525,4) 17.00 „Мадам Батерфлай“ оп. Пучінія, **Харків** (937,5) 10.00, 15.00, 16.35, 19.00 Концерт, 17.00 Мист. авдиція, 24.00 Комунікати, оп. арії.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 15. вересня 1932.

11.58 Час, 12.10 Огляд преси, 12.20, 12.45 Грамофон, 12.40 Метерольоґічний комунікат, 15.00 Господарський комунікат, 15.38 „Ляльчині пригоди“ для молодших дітей, 15.50 Грамофон, Сільва рерум, 16.48 Серед книжок, 17.00 Концерт, 18.00 „Сучасна альхемія“, 18.20 Солісти: Іжо Гегей (бас) співає мадярські пісні; Скрипка — Гольдмарк; арії, пісні — Ґріфель (сопран), 19.20 Всячина, 19.35, 21.50 Прес. рад. денник, 19.45 Рільничий комунікат м-ства хліборобства, 20.00 Легка музика, 21.20 „Друге ймення кохання“, 21.55 Комунікати, 22.00 Фільм.-рад. авдиція, 22.40 Спортові вістки, 22.50 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Свято в честь Мазепи в Сокалі. З нагоди 300-ліття уродин гетьмана Івана Мазепи відбудеться в Сокалі дня 18. вересня ц. р. **Свято Національної Праці** з такою програмою: 1. Збірка на оболонях над Бугом. 2. Год. 9. полеве Богослуження. 3. Святочна академія. 4. Год. 13. похід вулицями міста. 5. Год. 15. Сцени з трильогії Б. Лепкого, купальний обряд і руханкові вправи. Всі точки будуть виконані на оболонях над Бугом. — **Комітет Сокальщини і Белзщини.**

„Кружок Родичів“ при державній гімназії з укр. мовою навчання в Перемишлі скликує на основі § 9. статуту на день 21. вересня 1932, на годину 9. рано, річні звичайні Загальні Збори, які відбудуться в салі гімназійної читальні. — До відбуття Заг. Зборів потрібна половина членів, управнених до голосування. Колиб не зійшлася приписана скількість членів, то годину пізніше відбудуться другі збори при якомунебудь числі. — **Видїл.** 431 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ШУКАЮ позички від 1500—2000 зол.; крім забезпечення і відповідних відсоток, можлива ще посада в канцелярії. Ласкаві зголошення до Адміністрації для В. С.

ШУКАЄМО станції при ліпшій родині для учениці I. кл. гімн. в околиці СС. Василіянок ул. Длуґоша у Львові. Можливі зголошення з умовинами до Адміністрації „Діла“ під „Родичі“ до дня 19. вересня ц. р. 432 1—2

ВДОВУ по священику, особу старшу, чесну, релігійну, працьовиту і здорову, до ведення домашнього господарства, найрадше на парохії, поручає: Парохіяльний уряд в Угнові п. Угнів. Подати умови. 433 1—1

БЕЛИКА кімната, евентуально дві, до винайму Пекарська 48/6. 435 1—1

КІМНАТА умебльована фронтова з окремим входом до винайму. Зголошуватись: Супінського 8, правий партер. 436 1—2

ВСТУПЛЮ як спільник до адвокатської канцелярії або прийму спільника. Ласкаві зголошення до Адміністрації під „Спілка“. 438 1—1

ОСОБА старша, інтелігентна, працьовита і ощадна, займеться самостійно веденням господарства, найрадше у самотного священика за скромну винагороду. Зголошення: Адм. „Діла“ для „Мирослава-Марія“. 437 1—1

ТОРБИНКИ жіночі зі шкіри — великий вибір — найдешевше в робітні римарсько-галянтерійній **М. Барера, вул. Сикстуська 2.** 370 4—33

КОМФОРТОВИЙ покій з цілим удержанням для студіюючих. Адреса в „Ділі“. 377 3—3

ДОГІДНА станція для студентки. Інформації подає „Нова Хата“, Ринок 39. 2—2

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.